

שנינות

מין קאריקטורה של הנחלה קולק' מיכית?

בישיבה נכחה שרת-החוק. האם היא הו' הירה את ראש-ממשלתה בפני התוצאות הצ' פיות, מצד ארגנטינה? האם הוכיחה לו ש' הוא עומד להסתבך עד אין מוצא? האם הפצירה בו להתאפק ולחזר לפי שעה על המעמד הדראמתי הבלתי-מחושב?

בישיבה נכח שר-התחבורה. האם העלה את בעיית ההספעה האפשרית של הפרשה על המעמד הבינלאומי של חברת אל על?

וכל שאר השרים — האם השמיעו איזה פיקפוק שהוא? האם העלו את שאלת אופי המישפט? האם הזכירו את בעיית החוק בינלאומי? האם התעניינו באפשרות לדחות את ההודעה כדי לייצר בינתיים עקבות כוז' בים לנוכחות אייכמן בארצות אחרות?

איש לא שאל. איש לא דיבר. איש לא עצה. כמו תלמידים קט' נים בכיתה, הורו למורה על ש' נאות בכלל להודיע להם כמה דקות מראש על המעשה ההיסטורי רי — דבר שגם הוא אינו אלא בחזקת מעשה-החסד.

★ ★ ★

אש הממשלה היה להוט אחר ה' מעמד הדראמטי, אחר ההודעות לפוצץ סנסציה בינלאומית שתהפכו לגיבור-היום בעולם.

היתה זאת תאווה טבעית מאד ואנושית מאד. אולם ראש-ממשלה חייב לעמוד מעל להולשות אנר שיות.

במישטר דמוקרטי אמיתי, שם קיימות מפלגות אמיתיות ופועלת ממשלה אמיתית, היה ראש-הממשלה מתגבר על תאוותו במה' לך הדיונים הבלתי-נמנעים. בישראל אין מע' צור כזה בפני ראש-הממשלה. הוא ניכנע לחולשתו והכריז את הכרזת הדראמטית, שהיתה בלתי-מחושבת לחלוטין.

מאותו רגע ממש הפתככה ה' מדינה בכל השטחים. שגיאה גר' רה שגיאה. הכרזות סותרות יצרו יחס כללי של אי-אמון לדבר הכר' דינה. מענות כוזבות, שהומצאו בחיפזון בלחץ הרגע, יצרו את ה' כורח להשמיע מענות מגוחכות ובלתי-מכובדות עוד יותר.

הסיפור על ה'מתנדבים', בבואו אחרי הו' דעת ראש-הממשלה בכנסת, מהנה עלבון לשכל הישר של העולם. ייתכן שראש-הממ' שלה, שלמד לבוץ לעסקי-המפלגות המקי' פים אותו בממשלה ובכנסת, התחיל לבוץ גם לממשלות ולפרלמנטים אחרים. אחרת קשה להסביר כיצד העז לשגר סיפור כזה לממ' שלת ארגנטינה.

הסיפור על מיכתבו של אייכמן היה יותר מעלבון — הוא היה מביש. היה זה מביש להסתמך על מיכתב שכתב, כביכול, מרצון חופשי על-ידי אסיר חסרי-ישע, אשר לשום עתונאי לא ניתן אף להסתכל בו מרחוק. היה זה מביש לגקוט בטכסיס כה שקיף ומבעית של התחמקות בפרשה הנוגעת ל' שואה הנוראה ביותר בהיסטוריה.

★ ★ ★

זו התוצאה האמיתית של מאורעות השבוע. אין היא פוליטית. היא מוסרית. משבר דיפלומטי בין ישראל וארגנטינה אינו יכול, אחרי ככלות הכל, להביא למדינה נוק מעשי רב. אפילו גינוי באו"ם אינו אסון. ישראל כבר התעלמה מהחלטות האו"ם בעניינים חשובים יותר.

אולם בלכדה את אייכמן רצתה מדינת ישראל לבצע מעשה בעל משמעות מוסרית עמוקה. בהניפה את דגל המוסר, רצתה לעורר מ' חדש את מצפון העולם. כאשר מכתימה הממשלה את טוהר הרגל הזה בטכסיסים מבישים, פרו עק' שנותו של איש אימפולסיבי אחר, היא פוגעת באחריות ההיסטורית שקיבלה על עצמה כלפי זכר ה' מיליונים.

היה לנסח הודעה רשמית שתעמוד בכל ה' מיבחינים. בלעדיו גם אי-אפשר היה לקבוע אם בכלל מותר לפרסם הודעה.

14 שעות אי אפשר אף להת' חיל בתהליך ממושך זה. 14 שעות אפשר רק לשמוח, לשתות "לחיים!" — ולצפצף על העולם.

★ ★ ★

מו מיבצע-סיני, מבליטה פרשת' אייכמן במה כוחו ובמה חולשתו של מישטר אוטוקראטי מן הסוג הקיים כיום, ל' מעשה, בישראל — מישטר של שלטון-יחיד, בו מחליט אדם אחד לבדו את כל ההחלטות.

במישטר כזה יכולות להתקבל החלטות מהירות, הניתנות לביצוע בסודיות. פעולות

אדולף אייכמן נמצא כבר במעצר בישראל. לפי הדעה האחידה של העתונות העולמית, הובא אדולף אייכמן לישראל כאיש-צחת ב' מטוס אל על, אשר הביא קודם לכן את השר אבא אבן לארגנטינה. מטוס זה חזר לישראל ביום ה'23 במאי, בשעות הקטנות של הבוקר.

בין חזרת המטוס לבין הודעתו של ראש-הממשלה עברו פחות מ' 14 שעות.

מישהו היה נחפו מאוד-מאוד. גם גאון-גאונים לא היה יכול, תוך 14 שעות קצרות, להתגבר, בין השאר, על ה' בעיות הבאות:

● לחקור את המצב הבינלאומי שיחצר עם פירסום מעשה כזה.

זהוריד שאולה!

● לקבל דו"ח על התגובות האפשריות של ממשלת ארגנטינה ודעת-הקהל שלה.

● לעמוד על ההסתעפויות החוקיות ה' שונות.

● לקבוע גירסה סבירה של פרשת ה' לכידה.

● לטשטש את העקבות האפשריים.

● לביים עקבות אלטרנטיביים לצורך אליבי, הטעיה והסחה.

● להחליט על מהות המישפט שיערך איש ולהשחת את היתרונות והמגרעות של מישפט שארלי לעומת מישפט בינלאומי.

● להתחיל קו ברור ועקבי להסברה ברחבי העולם.

כל אחד מן התפקידים האלה מצריך ימים רבים, אולי שבועות רבים. אחדים מהם מחייבים קבלת חוות-דעת מפורטות של שג' יריי ישראל בעולם. אחדים מחייבים ביצוע פעולות בכמה ארצות. כולם מחייבים הת' יעצויות ממושכות עם מומחים מטוגים שו' נים — אנשי-בטחון, דיפלומטים, אנשי-הסברה.

זהו תהליך ממושך — ובלעדיו אי-אפשר

לפני שבועיים היתה אהדת העולם התרבותי כולו נתונה למדינת ישראל הקטנה, שלכדה במיבצע מפואר את משמיד המיליונים.

השבוע עקב העולם אחר הכרזות ישראל בחשד, בחוסר-אמון, ואף בשאט-נפש.

לפני שבוע דיבר כל העולם על פשעי אדולף אייכמן ומרעיו.

השבוע דיבר העולם על מעשיה הבלתי-חזקיים של ישראל.

לפני שבוע גינה העולם את ה'ס.ס.

השבוע גינה העולם את השב.

תוך שבוע אחד אבדה המטרה העיקרית של לכידת אייכמן — להכריח את העולם להתעניין בוחרות הנאצים, כלקח לעתיד. הת' עניינות העולם ירדה לשטח אחר — הפול' מוס בין ממשלות ירושלים ובואנוס-אירס, בו היתה ידה של ישראל על התחנתה.

היה דרוש גאון כדי לחולל תוך זמן כה קצר מהפכה כה קיצונית ברעת-הקהל העולמית. דויד כך גוריון הוא גאון כזה.

★ ★ ★

מ' בחינה מסוימת יש דמיון בין פרי' ש'ת אייכמן לבין מיבצע-סיני.

בשני המקרים הטילה ממשלת ישראל משי' מה קשה ומסוכנת על שליחיה — חיילי צה"ל מכאן, אנשי שרותי-הבטחון מכאן. בשני המקרים מילאו השליחים את תפ' קידם בהצטיינות — תוך דבקות-במשימה, כושר-איתור ונכונות-להסתכן.

בשני המקרים השחיתה ההנהגה הפוליטית את פירות ההצלחה, הפכה את הנצחון המעשי לתכוסה מדינית.

אפשר להוסיף על כך עוד כמה קרידמיון: בשני המקרים היתה אהדת העולם נתונה ברגע הראשון לישראל, ובשני המקרים היא פנתה לה עורף בצורה קיצונית ונחפזת. בפתחת מיבצע-סיני ראה העולם את ישראל כמדינה קטנה ומתקפת, העומדת על גפשה — וכעבור שבוע גינה אותה כמדינה חוק' פנית, כלי-שרת בידי אימפריאליזם כחור. בראשית פרשת-אייכמן ראה העולם את ישר' אל כנוקמת דם ההמונים הטבחים — וכע' בור שבועיים גינה אותה כעברין ממלכתי צעיר, גבבר קולקטיבי המפר באופן ציני את החוק הבינלאומי.

בשני המקרים פירסם דויד בן-גוריון בו' אחר זו שתי הודעות הסותרות באופן קי' צוני אחת את רעותה. ב'1956 פיאר את 'מלכות ישראל השלישית, מדן ועד יוט' בת — והודיע כעבור 24 שעות כי מעולם לא התכתנה ישראל לספח אף ששל אומה. ב'1960 פיאר את מיבצע שרותי-הבטחון ה' ישראליים — והודיע כעבור שבועיים כי המלאכה בוצעה בידי 'מתנדבים' אלמוניים.

אחרי מיבצע-סיני גרמה פשיטת' הרגל של ההנהגה הפוליטית לאבי דן מוחלט של כל פירות הנצחון. בפרשת-אייכמן אין איש יכול עדיין להינבא מה תהייה תוצאות הכישלון המדיני. לפי שעה ברור רק כי הן תהייה חמורות ובלתי-נעומות.

★ ★ ★

חטא המכריע בפרשת-אייכמן נעשה ב' ביום השני, ה'23 במאי, בשעה ארבע אחרי-הצהרים.

באותה שעה ניגש דויד בן-גוריון אל דוכן הנואמים של הכנסת, והכריז באופן דראמטי: 'עלי להודיע לכנסת כי לפני זמן מה נת' גלה על-ידי שרותי-הבטחון הישראליים אחד מגדולי פושעי-הנאצים, אדולף אייכמן...'